

Obsah

I. Úvod (Ulbrichová, Riegerová)	5
II. Metody funkční antropologie (Riegerová, Ulbrichová)	9
II.1. Standardizovaná antropometrie	9
II.2. Indexy	14
II.3. Měření tloušťky kožních řas	16
II.4. Speciální metody	17
II.5. Ostatní metody	22
III. Frakcionace hmotnosti těla (Ulbrichová)	23
III.1. Tělesné složení	23
III.1.1. Metody odhadu tělesného složení	24
III.1.1.2. Tloušťka podkožního tuku	25
III.1.1.3. Denzitometrie	26
III.1.1.4. Hydrometrie	27
III.1.1.5. Biofyzikální metody	28
III.1.1.6. Biochemické metody	29
III.1.1.7. Odhad tělesného složení antropometrickými metodami a kaliperováním	30
III.2. Distribuce hmoty těla	33
III.3. Vývoj tělesného složení a distribuce hmoty těla	40
III.3.1. Tuk	40
III.3.2. Aktivní tělesná hmota	44
III.3.3. Vztahy mezi jednotlivými komponentami – distribuce hmoty těla	46
IV. Variabilita tělesné stavby člověka a typologie (Riegerová)	49
IV.1. Historie typologie	49
IV.2. Sheldon a jeho následovníci	54
IV.3. Adaptace podle HEATH – CARTER 1967	56
IV.4. Stanovení tělesného typu podle BLAŽKA	65
V. Základní pojmy z genetiky člověka (ve vztahu k morfoloficko-funkčním charakteristikám), (Riegerová)	66

VI. Somatický vývoj – rozdělení lidského věku (Riegerová, Ulbrichová)	72
VI.1. Věk novorozenecký, kojenecký a batolivý – rané dětství	74
VI.2. Dětství (předškolní a mladší školní věk)	75
VI.3. Starší školní věk – puberta	76
VI.4. Dospělost	79
VI.5. Hodnocení růstu	80
VI.6. Proporcionalita vývoje	86
VII. Motorický vývoj člověka (Ulbrichová)	88
VII.1. Obecné trendy vývoje motoriky	88
VII.1.1. Vývoj bazálních motorických funkcí	88
VII.1.2. Osvojení pohybových aktů a dovedností	88
VII.1.3. Vývoj motorických výkonů	89
VII.2. Pohybové schopnosti	90
VII.2.1. Vytrvalostní schopnosti	90
VII.2.2. Silové schopnosti	91
VII.2.3. Rychlostní schopnosti	94
VII.2.4. Pohyblivost (flexibilita)	95
VII.2.5. Obratnostní schopnosti	97
VIII. Biologický věk (Riegerová, Kosová)	99
VIII.1. Růstový věk	99
VIII.2. Zubní věk	102
VIII.3. Kostní věk	104
VIII.4. Věk sekundárních znaků pohlavních (vývinový věk)	107
VIII.5. Proporcionální věk	110
VIII.6. Stanovení biologického věku u dospělých osob	117
IX. Stabilita a prediktabilita vývoje (Ulbrichová, Riegerová)	119
IX.1. Metody predikce tělesné výšky	121
IX.2. Stabilita a prediktabilita ostatních charakteristik stavby a složení těla	133
IX.3. Vývojová stabilita motorické výkonnosti	133
X. Držení těla (Riegerová)	135
X.1. Metody hodnocení držení těla	137
XI. Vliv pohybové aktivity na tělesný vývoj (Ulbrichová)	145
XII. Morfologicko-funkční vztahy (Ulbrichová)	149
XII.1. Modelové charakteristiky tělesné stavby sportovců	151
XII.2. Kvantifikace morfologicko-funkčních vztahů	159
XIII. Hodnocení optimální hmotnosti (Riegerová)	165
XIV. Nejčastěji používaná funkční měření (Riegerová)	171
XIV.1. Zátěžové testy	171
XIV.2. Stanovení plicních objemů	173
XIV.3. Hodnocení krevního tlaku	176
XIV.4. Měření svalové síly – dynamometrie	177
XV. Literatura	179